

Nagyváradai Estilap

Szerkesztőség: Strada Printul Carol
(Szállásút Dzsab-utca) 6

Egyes szám ára 2 Leu

Kiadóhivatal: Regedus Hirlapiroda
Oradea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut)

A német polgárháború

Stresemann a reakciókat támogatja

A franciák nem fizetik a szeparatisták zsoldját.

— Az Estilap eredeti távirata —

Stresemann szászországi és bajorországi intézkedéseiből mindnyilvánvalóbb lesz, hogy a reakció megerősítését és a szocializmus letörését tűzte ki célul. A szász szocialista kormányt feloszlatta. A bajor Kahr és Lossow, — akik nyíltan megtagadták rendeleteit — máig is hegyekben vannak. A szász proletár századok lefegyverzése folyamatban van. A bajor Hitler gárdája nyíltan gyakorlatozik... Természetes, hogy ezeket sem a birodalmi munkásság, de még kevesebb Szászország munkássága nem nézhetné tétlenül. Ezekről közölnek mai távirataink:

A szászországi nemzetgyűlést röviddel megnyitása után felfüggesztették.

A pártok késő este még mindig tárgyalnak az új miniszterelnök megválasztásáról.

Drezdában nyugalom van, de

Freithallban, Chemnitzben részleges sztrájk tört ki. Badenben pedig a villanyáram és vízszolgáltatás megszűnt.

Az állami üzemek a sztrájkfelhívásnak nem tettek eleget és a lapok is megjelennek, tehát

általános sztrájkról még nincs szó.

Berlinből jelentik: A szociáldemokrata párt parlamenti közzéadása közli, hogy törvényalkutatók észak felé felindulást terveznek. Főbázisuk Hamburgban van. Mozdulataik a Rózingiai iparvárosok és Weimari ellen irányulnak.

De a leleplezéssel mitsem történik a reakció. A Münchenben birodalmi kormány betiltása céljára megjelenő Völkischer Beobachter jelenti, hogy

a bajor nehéz tüzerek országos szövetsége rendkívüli közgyűlésen azt határozta, hogy zárt sorokban csatlakozik Hitlerhez.

Míg Szászországban és Bajorországban Stresemann kancellár birodalmi védőrséggel az emigrációban folytatja rendcsinálását, addig a Rajna-vidéken, amely nem küldheti a Reichs-

wehrt — tehetetlen. Idevonatkozó újabb jelentéseink a következők:

A Kölnische Zeitung szerint a

Rajna—westfalai iparkörletben a messze vidékről jött szeparatisták kikiáltották a köztársaságot. Szeparatisták nyíltan beszéltek, hogy

a franciáktól tizenöt frank napi zsoldra kaptak ígéretet, de a franciák ígéretüket nem váltották be, ezért a separa-

tisták kezdenek elszéledni...

Düsseldorfból pedig azt jelentik, hogy a fosztogató tömeg és a rendőrség között véres összecsapás volt. A harcnak két halottja van.

Általában a német belső helyzet feszültsége még mindig nem szűnt meg.

Benes szenzációs beszéde

Magyarországi helyreállításáról és az emigráció hazahívásáról

— Az Estilap eredeti távirata —

az emigrációt érvényesíteni engedik. A Genfben folytatott tárgyalások erre reményeket nyújtanak. Nagy család jelentene az egész világra, ha kitűnne, hogy a magyar belviszonyok ennek végrehajtását nem engedik meg.

Az állampolgárságról leültatokról és tisztviselő kérdésről a tárgyalások kedvezően haladnak. A jó szomszédi viszony

létrejöttében hiszünk — fejezte be idevonatkozó beszédét Benes.

Prágából jelentik még: A magyar kölcsönrel kapcsolatban Budapestre küldendő antant elnököző-bizottságot szakértői bizottságnak tartják. A bizottság elnöke francia, alelnöke: kisantantbeli állampolgár lenne.

A bizottságban a kisantant több taggal nem szerepel míg a nagy államokat egynél több delegátus képviselné.

A magyar nemzetgyűlés viharos ülése

Részleges kormányváltás keletkezett Budapesten

— Az Estilap eredeti távirata —

A szociálisták által mára összehívott országgyűlés bővelkedett viharos jelentekben.

Farkas István szociálista támadta a kormány új lakásrendelét. Vass népjóléti miniszter válaszolt és kérte, hogy a parlament önmagát napolia el. E fölöött napirendi vita indult meg, melynek során Szilágyi Lajos támada a kormány pénzügyi politikáját.

Szilágyi Lajos beszéde alatt Nagy Emil igazságügyminiszter

helyeslőleg bólintott, amit Besenyei Zenó az egységespárti képviselő akként fogott fel, hogy az igazságügyminiszter nem helyesli a kormány pénzügyi politikáját és erről jelentést tett a miniszterelnöknek.

Nagy Emil nyíltan kijelentette, hogy a kormány pénzügyi politikáját nem helyesli és írásban benyújtotta lemondását.

A képviselőházat elnapolták. A válság tart.

A prefektus és a polgármester a lakásrekvirálásról

Szenzációs kijelentések a közigazgatási bizottságban

A város közigazgatási bizottsága dr. Hodor Viktor prefektus elnöklésével tegnap délután tartotta meg rendes ülését.

A polgármesteri jelentéshez elsőnek dr. Moskovits József bizottsági tag szolt hozzá. Kifejezte, hogy a lakások rekvirálását újból megkezdtek és a polgárság legnagyobb megdöbbenésére szigorú hangú hirdetmény jelent meg a helybeli lapokban, amely annál sérelmesebb, mert a rekviráló bizottság határozata ellen nincs apellata.

Az interpellációra dr. Hodor prefektus válaszolt. Kijelentette,

hogy a város polgárságának nincsen komoly aggodalomra ok.

hiszen a bizottságban a polgárság részéről a prefektus és a polgármester delegáltjai is részt vesznek, akik minden körülmények között a polgárság érdekeit tartják szem előtt. A rekvirálásokat a katonai beszállásolási törvény alapján történnek.

amely ellen felelőzetésnek

ugyan nem, de panasznak igenis helye van.

A prefektus felszólalása után dr. Bucicó Koriolán polgármester válaszolt az interpellálónak. Megnyugtatta a felszólalót, hogy

a polgárság érdekét minden esetben megfoglalkoztatni.

A maga részéről szintén azon a véleményen van, hogy

a lakásinségben nem rekvirálásokkal, hanem kizáróan építkezéssel lehet segíteni.

Dr. Moskovits József a vá-

laszokat, miután azok a legfeljebb faktorok részéről történtek, a polgárság nevében tudomásul vette.

Catana Aurél a rendőrség elmúlt havi ügymenetéről tett jelentést a bizottságnak. Ennek kapcsán ismertette a Pollák Hersch ügyet is. Bejelentette, hogy ez ügyből kifolyólag egy rendőrségi alkalmazottat elbocsátott, három ellen pedig tovább folyik a vizsgálat.

Végül Hasas Sándor főállatorvos az állategészségügyi hiányokról referált a bizottságnak, amelynek kapcsán dr. Moskovits József kérte a kötelező oltás elrendelését s egy állandó szérumszaktár haladéktalan felállítását.

A bizottság a javaslatot magáévá tette.

HIREK

* Massarykot és Benest, ünneppélyesen fogadták Prágában. Prágából táviratozzák: Masaryk elnök és Benes külügyminiszter ma délelőtt érkezett vissza párizsi, londoni és brüsszeli utjáról. A pályaudvaron rendkívüli ünnepélyességgel fogadták őket és üdvözlésükre megjelent a kormány valamennyi tagja, az állami és városi hatóságok fejei, valamint a társadalmi egyesületek küldöttségei. Az egész város zászlódiszt öltött.

* Leszállították a hus és zsir árakat. A városi tanács dr. Bucico Koriolán polgármester elnöklésével ma délelőtti ülésén foglalkozott többek között az árvizsgáló bizottság által javaslatba hozott maximális árak életbeléptetésével. A tanács a bizottság javaslatát, amelyet dr. Vostinár János főjegyző referált változtatlanul magáévá tette. Az új maximális árak holnap november 1-én lépnek életbe és lényegében ugyanazok, mint a múlt hónapban, csupán a hus árnál van 2-4-6 lejes redukció. A sertéshus ára 38-ról 34-32-re, a zsir ára pedig 68-ról 65-re esett.

* Rosenberger Gézané temetése. Nagy részvét mellett temették ma délelőtt Rosenberger Gézanét, Zoltán Jenő dr. újságírókollegánk édesanyját. Pollák Ézsaiás rabbi temette a megboldogultat. Gyászbeszédében az elhunynak finom emberi lelki tulajdonságait méltatta. Kiváló kollégánk gyászában valamennyien osztozunk.

* Boldizsár a leány vagy egy nagyváradi urileány házassági regénye. — Váradi csodabogarak. — A leforázott házibarat. — A férfi pillangók klubja. — Pozkodás egy váradi lokálba. — Nyolc dugó története. — Amit a lapok nem írtak meg. — Semmivé lett milliók után. — Amerika a magyar munkások zsarolói és sanyargatói, stb., stb., stb. Szenzációs érdekes tartalommal jelenik meg a Gyilkos e heti száma. Ára 8 lei. Kapható minden újságárusnál.

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Szerda Csütörtök

A Ghetto gyermeke

Megható zsidó dráma 5 felvonásban
A Kol-Nidre csodás eredeti muzsikájával

Dorian film!

* Eljegyzési hír. Farkas Ilonkát eljegyezte Bihar Breuer József. (Minden külön értesítés helyett.)

* A Gutenberg Dalkör művész-delelőttje. A legteljesebb érdeklődés nyilvánul a vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Kath. Körben rendezendő művész matiné iránt. Belépő-ídj nincs. A műsor ára tíz lei lesz.

* A sikkasztó helyreigazit. Magyar Mihályt a pénzügy igazgatóság zseniális csalóját ma délelőtt kísérték át az ügyészségre. Mielőtt Magyarit átvitték volna az ügyészségre, találkozunk vele a rendőrség folyosóján.

— Kérem — mondotta Magyar — szeretném ha helyreigazítanák az Estilapban, hogy engem a rendőrségen viselt állásomból egész egyszerűen kitessekeltek. Tessék elhinni, hogy voltam én olyan jó tisztviselője a rendőrségnek, mint sokan mások, akik még most is itt vannak. Tessék bárkit megkérdezni.

Anélkül, hogy Magyar tanuit megkérdeznénk helyreigazító kérelmét leadjuk, de természetesen, hogy azt kénytelenek vagyunk kellő értékére szállítani.

* Munkásgyűlések. Ma este 6 órakor Verő vagonjavító munkásai, november 1-én, csütörtök délután 3 órakor Gitye-gyár munkásai, 2-án, péntek este 6 órakor Imberus és Pascu munkásai, 8 órakor a manikűrözök értekezletet, 3-án, szombat délelőtt 9 órakor sütőmunkások taggyűlést, este 6 órakor a villamosmű munkásai értekezletet, 8 órakor a szakszervezetek összé választmánya ülést, 4-én, vasárnap délelőtt 9 órakor az építőmunkások taggyűlést tartanak a strada Cuza Voda (Szacsavay-utca) 24. szám alatt. Ugyancsak vasárnap a famunkások tartanak 9 órakor rendkívüli közgyűlést a „Palace” étterem alsó termében.

* Az Interessante Blatt múlt év októberi azon számát, melynek címlapján a koronázás van, jó áron megvételre keresem. Cím a Hegedüs hirlapirodában.

* Harry Piel legújabb alakítása a Sátán helytartója, szenzációs kalandtörténet első része ma, szerdán utoljára kerül bemutatásra az Apolló moziban. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

* Az Apolló mozi művész-matinéja. Dr. Lukács Béla Berlin és Bécs legkiválóbb előadó művésze november 4-én — vasárnap — d. e. 11 órakor, nagy művész-matinét tart az Apolló moziban.

* Bihorul—Egyetértés bajnoki vasárnap d. u. fél 4 órakor. Fél 2 órakor pedig Nac—Szatmári Törökves.

* Hatalmas plakát jelzi a Rossé vonós-négyes hangverseny dátumát:

NOV.
13

Jegyeket előjegyez a Hegedüs hirlapiroda.

NÉGYSZÁZ JARDOS CÉRNA
MATT PUHA ÉS JÓ
MÁR TIZENEGY LEIÉRT KAPHATÓ
A FISCHER ÁRUHÁZBAN

* Szimfonikus zenekar az Elite-kávéházban. Szerdától kezdve magas nivóju koncertek színhelye lesz az Elite-kávéház. Elsőrangú tiztagu szimfonikus zenekart szerződttetett a kávéház tulajdonosa Bécsből és a zenekar szerdától kezdve uszonnakor és este fog hangversenyezni. A zenekar állandóan a legválogatottabb műsorral fog a publikum elé lépni. A nagy metropolisok előkelő vendéglőiben és kávéházaiban a délutáni és esti koncertek állandóan disztigvált nagy közönséget vonzanak és így az Elite-kávéház ötletes és finom ujtása is bizonyára hálás támogatásra és lelkes fogadtatásra talál Nagyvárad közönsége körében.

HARISNYÁK, SOCKNIK, KEZTYÜK
OLCSÓN VÁSÁROLHATÓK A
FISCHER ÁRUHÁZBAN

* Megrázó zsidó dráma a Dorian Filmszínházban. Hétfői bemutatón nagy sikert aratott „A Ghetto gyermeke” című 6 felvonásos zsidó társadalmi dráma még két napig, szerdán és csütörtökön látható a Dorian Filmszínházban. A rendkívül megható film, amelyet a Dorian Filmszínház kitűnő zenekara a Kol-Nidre nagyszerű muzsikájával kísér, az amerikai filmipar remeke. Előzőleg egy 2 felvonásos Seff-kép. Az előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

NAGYVARADI ESTILAP

FISCHER ÁRUHÁZA SASPASSAGE
HARISNYAI A LEGJOBBAK
ÉS LEGOLCSÓBBAK

* Őszi és téli idényre angol szövet kimonóságaim megérkeztek. Hackmayer ariszabósága, Kossuth-utca 2.

* Az új pénz sikere Berlinben. Berlinből táviratozzák: A lapok jelentése szerint az aranykölcson első cimleteit ma adták ki. A Lokalanzeiger erről azt írta, hogy az értékálló pénz előnye könnyű kezelhetősége. A 1/2—1/10 dollár értékű cimletek nem nagvobbak a közuti vasutak jegveinél. Már sok ezerbillió papírmárka értékű aranykölcsonot adtak ki. Az új pénz sikeresen debütált.

* Ezerkétszáz kilométer repülőgépen öt és fél óra. Berlinből táviratozzák: Egy német utasrepülőgép a Königsberg—Moszkva között 1200 kilométeres utat erős viharban, leszállás nélkül 5 és fél óra alatt tette meg.

* Moravetz, Rózsavölgyi, Nádor-Bárd Karácsonyi Zenealbuma, az összes operettek, dalok, táncok, operák stb. kottája kapható a Hegedüs hirlapiroda zenemű osztályában.

Harry Piel

legújabb alakítása a

Sátán helytartója

első rész

ma szerdán utoljára

az Apolló moziban

Uj szücs üzlet

MASITS

Str. Vlahuta (Szt. János-utca) 2

Berdach Jenő

dentist

Oradea-Mare
St. Regele Ferdinand 6

Fogházak	Lei 10
Fogtömés	Lei 25
Kaucsukba foglalt fog	Lei 50
Fém korona	Lei 100
Arany korona	Lei 300

Fogsorok szájpaddal v. anélkül a gyökerek eltávolítása nélkül készülnek.

Vidékiek 24 órán belül kielégíttetnek

Uj bőrizlet

nyílt a str. Avram Jancu (Kossuth-u.) 16, a Hungária cipőüzlettel szemben

A régi MANDEL, TRAUB és ERDŐS társultak úgy a bőrkereskedéssel, mint a cipőfelsőrész készítésével és egyesült erővel azon igyekeznek, hogy az összes iparosságot olcsón, a legutányosabb árban kiszolgálják. Mindennemű bel- és külföldi bőrárak és cipészkelekkel állandóan raktáron. Elsőrendű munka! Olcsó és pontos kiszolgálás! Tanuló fizetéssel felvétetik

Uj cipőfelsőrész készítés

Vidékiek megvárhatják

Nagyváradai román ujság és dr Katz Béla éles vitája

A világért sem akarunk abba vitába beleszólni, amely egy nagyváradai román ujság és a szerkesztőjének egyik főispánja között keletkezett. De mert fölöttébb érdekes, minden kommentár nélkül itt adjuk a váradai Tribunának azt a cikkét, amely dr Katz Bélának néhány előtti itt-tartózkodásával foglalkozik, s azt a választ, amelyet a támadó cikkre dr Katz Béla küldött Bécsből. Különös érdekessége a kinos problémának, hogy két igen előkelő nagyváradai román ügyvédnek a szerkesztője adott impulzust az avaroscan-újság támadására.

A Tribuna 1923. október 14-iki száma Spectator aláírással „Vélünk vagy velük” cím alatt a következőket írja:

Nem szolgálhat egyszerre és ugyanígy Istennek is és a Sátánnak is. Vagyunk mi is. Nem szolgálhat egyszerre a nemzetnek és a nemzetiségnek is.

Nálunk románoknál van egy emberfajta, amely a néppel szemben az ő legfőbb védelmezőjének tünteti fel magát. Azzal az óhajjal, hogy vezetőszerepet töltsön magának; idegenekkel szemben pedig liberálisabb, legnagyobb védelmezője az összes linkeknek. Van emberfajta — és nem mondok csupán ügyvédek — azonban nem vannak emberek, akik verik a feketét a román publikummal szemben, és egy kimondhatatlan arroganciával követelik az összes hatóságoktól, hogy úgy tekintsék őket, mint vezetőket, akik nem csinálnak egyebet, mint a legszentebb érzésből is egyet és hozzá még piszkos ügyet; egyet, amely minden becsületes érzésű emberrel föllázít.

Megállapított tény, hogy mi románok legelőkelőbb gyávaságig menő toleranciával viseltetünk. Abban a helyzetben vagyunk, hogy befogadjuk országunkba a leggyanusabb elemeket, a legrosszabbakat és akik minden érzés nélkül való. Még minden intelligens nagyváradai románnak emlékében él a Katz Béla, Bálintnak és többeknek a kommunizmus alatti szerepe, akik minden félelem nélkül sétálnak utcáinkon. Katz egész a múlt hónapig Magyarországon volt, mikor két helyi ügyvéd — városunk szülöttei — akik névlegesen és igénnel bírnak arra, hogy vezetőszerepet töltsön magának; idegenekkel szemben pedig liberálisabb, legnagyobb védelmezője az összes linkeknek. Van emberfajta — és nem mondok csupán ügyvédek — azonban nem vannak emberek, akik verik a feketét a román publikummal szemben, és egy kimondhatatlan arroganciával követelik az összes hatóságoktól, hogy úgy tekintsék őket, mint vezetőket, akik nem csinálnak egyebet, mint a legszentebb érzésből is egyet és hozzá még piszkos ügyet; egyet, amely minden becsületes érzésű emberrel föllázít.

Megállapított tény, hogy mi románok legelőkelőbb gyávaságig menő toleranciával viseltetünk. Abban a helyzetben vagyunk, hogy befogadjuk országunkba a leggyanusabb elemeket, a legrosszabbakat és akik minden érzés nélkül való. Még minden intelligens nagyváradai románnak emlékében él a Katz Béla, Bálintnak és többeknek a kommunizmus alatti szerepe, akik minden félelem nélkül sétálnak utcáinkon. Katz egész a múlt hónapig Magyarországon volt, mikor két helyi ügyvéd — városunk szülöttei — akik névlegesen és igénnel bírnak arra, hogy vezetőszerepet töltsön magának; idegenekkel szemben pedig liberálisabb, legnagyobb védelmezője az összes linkeknek. Van emberfajta — és nem mondok csupán ügyvédek — azonban nem vannak emberek, akik verik a feketét a román publikummal szemben, és egy kimondhatatlan arroganciával követelik az összes hatóságoktól, hogy úgy tekintsék őket, mint vezetőket, akik nem csinálnak egyebet, mint a legszentebb érzésből is egyet és hozzá még piszkos ügyet; egyet, amely minden becsületes érzésű emberrel föllázít.

Nem fogjuk túrni, hogy emberek, akik jobb érzésűek lehetnének, interveniálnak Katz és társaiért. Utolszor mondjuk nekik: velünk, vagy velük.

A Tribunának a cikke tehát a két előkelő nagyváradai román urat még nem nevezi meg, de annyi már elhatározóan bizonyos, hogy a két ur nem tagja az Averescu-pártnak... A cikkre különben a Tribunához a következő szövegű választ küldte dr Katz Béla:

Igen tisztelt Szerkesztő ur! Becses lapjának folyó hó 14-iki számában „Vélünk vagy velük?” cím alatt gyűlölködően éles támadást intéz ellenem egy Spectator álnév alatt meghuzódó uriember. Minthogy még a legméltatlanabb provokáció elől sem akarok megfutamodni, Szerkesztő ur igazságszeretetéhez fordulok, kérve, hogy helyreigazító soraimat b. lapjában szíveskedjen közölni.

Nem felel meg mindenképp a tényeknek Spectator urnak az az állítása, hogy én egész a múlt hónapig megszakítás nélkül Magyarországon éltem. Ennek éppen az ellenkezője igaz, amennyiben öt év óta egyáltalán nem voltam Magyarországon. Ezt az érdektelen és mellékes körülményt azért kell konstatalnom, mert élesen jellemzi, hogy milyen megbízható adatokkal és milyen lelkiismeretességgel dolgozik az álnévű támadó.

Ezután a következőket írja rólam: „Jól emlékszünk a gaz és nyomorult szerepére az álarcos Katznak, aki mint a bolsevikiek direktora nem tett egyetlen intézkedést sem a román intelligencia védelmére, akiket megaláztak, megkínzottak, sőt legyilkoltak Katz barátai. De nem akarjuk emlékeztetni idézni Bihar népének kálváriáját stb.”

Azt hiszem, hogy Spectator urnak helyesebb volna egyes számban saját becses nevében beszélnie, mert rajta kívül aligha akad valaki, aki így emlékeznék a történetekre. Mert akármiképpen értékeljük is valaki a magam és „barátain” politikáját, be kell, hogy ismerje, miszerint sohasem álarcosan, hanem mindig nyílt sisakkal, egész mellet és jóhiszeműen állottunk elveink szolgálatában. A „román gyilkolás” vádjára csak azt jegyzem meg, hogy úgy én, mint „barátain” mindenkor nyíltan elítéltük a nemzeti elnyomást és már abban az időben küzdöttünk a román nemzet jogainak eltiprása ellen, amikor ez még igen rossz konjunktúra volt és amikor Spectator álnév alatt sem harcolt, hanem szilárdan állott a bölcs és főleg hasznos passzivitás álláspontján.

A forradalom zivatarai között sem én, sem barátain nem feledkeztünk meg pillanatig sem arról, hogy nem egyéni érdekek szolgálatában és nem személyes gyűlölködéssel küzdünk. Elvártaim a munkásságot jellemző nagyelkövetéssel igyekeztek megővni mindenkinek teljes existenciális biztonságát, a mi atrocitás mégis előfordult, azt a munkásságtól messze távolálló befurakodott elemek orvul követték el, akik utóbb kivétel nélkül mint idegen kormány zsoldban álló terroristák leplezték le magukat. Mi az ilyen gaztettek megelőzése és megtorlása ellen minden lehető erőfeszítést kifejtettünk és ha mégis előfordultak, ép úgy nem vagyunk értünk felelősek, mint manapság nem lehet egyik megye prefektusát sem vádlottak padjára ültetni azért, mert megyéje területén rablógylósság fordult elő.

Mindezt bírósági vizsgálatok megállapították, többszörös amnesztizáltak (melyek

ket nem mi kértünk) ismételtén fátyolt vetettek a multra, de mindez Spectator urnak nem imponál; ő gyűlölettől boszszut liheg, amiért egy román állampolgár öt évi távollét után öt napot mert tölteni családjá körében. Spectator ur a „lelkiismeretünkre utal”, amikor egy távollévót a legmeggyalázóbb kifejezésekkel illet és hamis adatok alapján belegázol mások becsületébe és egy élet munkájába. Ezek után bátran a jóhiszemű olvasó közönség ítéletére bízom, hogy Spectator urat, aki azt állítja önmagáról, hogy „a gyávaságig menő toleranciával viseltetik” a két jeltől közül melyik illeti meg és melyik nem.

Román művészek Pesten Grozavescu és Athanaziu fellépnek a magyar Operában

A budapesti lapok művészeti rovatában élénk érdeklődést keltve a magyar királvi Operaház vendégjátékosai között két román név is szerepel. Az egyik Ilean Athanaziu, akit a román mai Operaház legelső baritonistájának, a másik Traian Grozavescu, akit a bécsi Operaház nagyszerű tenoristájának tüntet fel az előzetes jelentés. A két román művész természetesen más-más alkalommal lép a budapesti publikum elé.

Érdekes vámpör a nagyváradai törvényszék előtt

Ki felelős a vámiroda hibájáért?

Élénk jogi vitákra fog alkalmat adni az az ítélet, amelyet a váradai törvényszéken Dobos bíró tanácsa egy vámpörből kifolyólag tegnap meghozott.

Az eset az, hogy a feketeerdői üveggyár pár héttel ezelőtt egy vagon zsirosszódát kapott külföldről. Ernyey gyárigazgató Alessandru Artino vámiroda tulajdonost bízta meg a szoda elvámolásával, rendelkezésére bocsátván a számlákat is.

Néhány nap múlva a szódával rakott vagon megérkezett Élesdre, ahol az üveggyár igazgatója felhívatta és kirakatta belőle az árut. Másnap azonban nem csekély meglepetésére táviratot kap Artinótól, akire — mint említettük — az áru elvámolását bízta, hogy a vagon fel ne nyissa, mert elfelejtett k megvámolni. Természetesen a távirat későn jött, a szódával megrakott vagon már kiürítették. Ernyey igazgató nyomban beutazott Nagyváradra és itt Artinótól megtudta, hogy a váradai pályaudvar nagy forgalmában a vámhivatal elfelejtkezett a szódás vagonról és így történhetett meg hogy vámolás nélkül eljutott a vagon Élesdre.

Mikor a konszignációkból észrevette a vámhivatal — monddta Artino — hogy a vagon továbbították, én azonnal táviratoztam Önnek, hogy ne nyissa fel a vagon, hanem irányítsa vissza Váradra, hogy elvámolják. De, ha táviratom későn kapta, akkor baj lehet a dologból!

Lett is. A vámhivatal 40.000 lei büntetést fizettetett — a rendes vámtarifán felül — az üveggyárral, amely természetesen felebezett ez ellen a súlyos határozat

Részemről nem óhajtok álarcos támadással személyi felelésbe bocsátkozni. Intézzék el a saját lelkiismeretével, ha így tesz eleget a szeretet és megbocsátás tanait hirdető élethivatásának. Sőt a magam részéről megbocsátok neki, mert nyilvánvalóan nem tudja mit cselekedett.

Szerkesztő ur szívességét előre is köszönve kiváló tisztelettel: Wien, 1923. október 23. Dr Katz Béla.

A Tribuna legfrissebb száma ismét foglalkozik az ügygyel. Még mindig nem nevezi meg a két előkelő román urat, ellenben támadását kiterjeszti az októberi forradalom ittélő magyar és román szereplőire.

pesti publikum elé. Grozavescu-ról megjegyzik a budapesti lapok, hogy hajdan a magyar zenakadémiának és Rákosi Szidi színiiskolájának volt a növendéke. Akik a két hatalmas művész váradai szereplésére emlékeznek, kétségtelennek látják budapesti sikerüket. Athanaziu a Tosca Scarpiájában. Grozavescu a Bohémek Rodolfjában lép első ízben a pesti publikum elé.

ellen. E felebezés folytán került az ügy Dobos bíró tanácsa elé, ahol az üveggyárt Stamatopol Alfonz ügyvéd képviselte. Stamatopol hangoztatta, hogy legkevésbé az üveggyár felelős a történetért, mert, hiszen vagy a vámhivatal felületessége, vagy a CFR gondatlansága (vagy mindkettő) okozta, hogy a szódás vagon vámolatlanul került Élesdre. A bíróság azonban nem adott helyt ennek a fejtegetésnek, hanem megrősítette a 40.000 leies bírságnak a vámhivatal által történt kiszabását.

Az üveggyár jogi képviselője megfelebezte ezt az ítéletet. Egyben kártérítési pert fog indítani a CFR, a vámhivatal és Artino vámirodája ellen.

Nincsen már tisztesség...

Egy érmihályfalvai gazda hat különböző nagyváradai boltban vásárolt be ajándékokat az asszonynak, meg a gyerekeknek. Haza is vitte aztán nagyvagyva a Rimanóczy-szállóba lakására, de ijedten vette észre, hogy az esernyőjét ott felejtette valamelyik üzletben. Amint lerakta az ajándékokat, rohant vissza. Megkérdezte az első üzletben:

— Kérem, nem hagytam itt az esernyőmet?

— Itt nem maradt, kérem.

Ez volt a válasz a második, a harmadik, a negyedik és az ötödik boltban is. A hatodik üzletben végül azt kérdezte az üzletvezető:

— Milyen volt, kérem?

A gazda leírta erre, milyen volt az esernyője. Az üzletvezető aziránt kezdte faggatni

ekkor kampós volt-e az esernyő?

— Az al — kiáltott fel a gazda.

Az üzletvezető felmutatta erre az esernyőt.

— Ez az?

— Ez az, kérem alásan! Tet-szik látni, kérem alásan, milyen komisz város ez! Már öt helyen — letagadták!

A váradai lakásrekviráló bizottság

Mindenkinek tudomására adatik: A Monitorul Oficial 152—1923 számában a 2435. számú minisztériumi jegyzőkönyv értelmében adott felhatalmazás alapján, amely a rekvirálási törvény alkalmazását engedély megállapított lakberek mellett a csapattisztek és állami tisztviselők részére a csatolt területeken, a nagyváradi katonai hatóságok egyetértve a polgári közigazgatási hatóságokkal, a rekvirálási szabályzat 36. paragrafusa értelmében vegyes bizottságot állítottak össze, amely bizottság 1923 november 1-én megkezdte működését, a katonaság delegáltjainak elnöke alatt.

A bizottság a garnizonparancsnokságon, — a 17. divízió parancsnoksága mellett — a Ferdinánd-kaszárnyában (volt Rulikovsky-ut) fog működni. Itt kell beadni az összes kérvényeket írásban, mindennap 9 órától 12 óra 30 percig.

Az összes kérvényeket úgy az állami tisztviselőket, mint a tisztteket, felettes hatóságuknak kell, hogy láttamozza és igazolja, hogy a kérvényező milyen szolgálatban van, szüksége van-e lakásra és családos-e. Bármely kérvényt, amely a fenti előírásnak nem felel meg, nem veszik figyelembe.

A bizottság a hét két napján tart üléseket, szerdán és szombaton. Az elintéztett kérvények iktatási sorrendben a rendőrprefektúrának küldetik ki, amely a szabályzat 11. paragrafusa értelmében rekviráló bont ad ki és rendelkezésére bocsátja a bont tulajdonosának a lakást. A bizottság határozatai véglegesek és az ellenfelebbezésnek helye nincs. A kérvény elintézésével egyidőben megállapítja a bizottság a lakbért is.

Csak legális rekquirálásokat engedélyez a bizottság és feltétlenül szükséges, hogy a gyors elintézés és a rend érdekében a fentieket mindenki betartsa. N. Ioanid, ezredes, garnizonparancsnok.

Odol szájvíz

nagyban és kicsinyben legolcsóbb beszerzési forrása

Hattyu Aruház

Sas passage 72.

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Felolvasó szerkesztő: KATONA BÉLA

Saját érdekében kérem meggyőződni, hogy a legolcsóbb bevásárlási forrás

KLEIN ÖDÖN cégnél

Plaza M. Viteazul (v. Nagyplau-tér) 14. Calea Victoriei (Kolozsvári)-utca sarok

A távolbalátás világcsofódája

Szenzációs kísérlet a varsói metapszichikai kongresszuson

A metapszichikai kutatások nemzetközi kongresszusán. Varsóban a világ legtöbb népének kiküldöttei megjelentek és a kongresszus a maga komolyságával, az előadások magas nívójával egyike az utóbbi évek legjelentősebb tudományos eseményeinek.

A kongresszus szenzációja az Ossowieccky mérnökkel megtartott szenzációs sikerű távolbalátási kísérlet volt. A kísérlet így festett:

A londoni Society for Psychical Research kísérlet megtartása céljából a kongresszusra kiküldött delegátusával Dingwall elküldötte a kísérlethez szükséges és Londonban elkészített eszközt: egy borítékot. Dingwall a londoni társaság kiküldöttje kiváló hipnotizőr, aki hogy a gondolatátvitelnek még a lehetőségét is elkerülje, nem jelent meg személyesen a kísérletnél, hanem a borítékot rábízta a francia Geley dr.-ra. Az elmúlt augusztus 30-án történt ez az összejövetel, mikor is ez a három ur megjelent Ossowieccky lakásán és három lezárt borítékot hozott magával, melyek közül Ossowieccky rögtön kiválasztotta azt, melyet a londoni S. P. R. készített el a kísérlet céljára. Ossowieccky ekkor fel és alá kezdett járni a szobában és szagot tartott a következőket mondotta:

— Ez a levél több borítékot foglal magában... valami zöldet látok, ami benne van, azt nem Schrenck Notzing írta... a számomra elkészített levélben... valami vörös színt is látok... nem tudom miért látok benn egy kis üveget... Ezután Ossowieccky elmondja egész részletesen, hogy milyen volt az a szoba, ahol a levelet Londonban összeállították, leírja, hogy a levélben két boríték van, az utolsó boríték vörös és hogy ebben egy összehajtott papírdarab foglaltatik, melyen egy üveg rossz raiza látható. Az üvegen egy négyszög van felrajzolva, ezen egy dátum. Ossowieccky a kísérlet további folyamán részletesen leírja, milyen az üveg rajza, majd a borítékba zárt összes borítékok színeit állapítja meg és megmondja, hogy az üvegre rajzolt dátum 1923. augusztus tizenhét.

Ezután a kísérlet után a borítékot visszaadták Dingwallnak, másnap pedig Geley dr. felolvasta a kísérletről szóló jegyzőkönyvet a kongresszus előkészítő bizottságának. A kísérlet utolsó felvonása most történt meg a kongresszuson. Dingwall felolvasta a jegyzőkönyvet és felmutatta a borítékot, elmondotta, hogy egy összehajtott papíros van benne, ez egy második borítékban van, és egy harmadikban a borítékok egymáshoz vannak ragasztva és egy-egy helyen finom tüvel át vannak szurva, úgy, hogy az esetben, ha a borítékokat felbontották volna, ennek a szúrásnak nyomai nem

fedték volna egymást, ami kétségtelen bizonyítéka, hogy mióta a Londonban a borítékot lezárták, azóta senki fel nem bontotta. A kongresszus fojtott csendben és a legnagyobb izgalommal várt. Ossowieccky sápadt volt és nagyon izgatott. Dingwall lassan vágta fel az első borítékot, melyből felszínre került a második, a zöld, majd a harmadik: a vörös boríték, úgy, amint azt Ossowieccky megmondta. Taps hangzik fel. Ekkor Dingwall felbontja az utolsó borítékot, melyből összehajtott papírlap kerül elő. A papírlapon egy kis üveg rossz raiza rajta dátum: 1923. augusztus tizenhét, hajszálalig egyezve Ossowieccky kinyilatkoztatásával. Az egész kongresszus felugrik helyéről, tombolva ünnepli a médiomot, ki felé Schrenck Notzing rajongva kiáltja: köszönjük, köszönjük a tudomány nevében! Ez a kísérlet betetőzése az Ossowieccky mérnökkel eddig folytatott többi sikeres távolbalátási kísérleteknek.

SHINHAZ

HETI MÜSOR:

Szerda: Diadalmas asszony, újdonság ötödször, bérleten kívül.

Csütörtök: Diadalmas asszony, újdonság hatodszor, A bérlet 29. szám.

Péntek: Népgyűlölő, B bérlet 30 szám.

Szombat délután: Sulamith, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este: Papa kedvence, énekes bohózat, bérleten kívül.

Vasárnap délután: Bucsukeringő, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: Diadalmas asszony, újdonság hetedszer, bérleten kívül.

Hétfő este: Papa kedvence, A bérlet 31. szám.

— A Papa kedvence. A legnompásabb énekes bohózat a Papa kedvence lesz szombat este a színház műsorán bérleten kívüli előadásban. A címszerepet, melyet Fedák Sári játszott a budapesti bemutató előadásán, nálunk Pintér Böske játsza, kinck énekszámait, táncait és maga a szerep egyik legnagyobb sikerét biztosítanak. A Papa kedvence, mely témájánál fogva kisé és kacagtató, a legjobb szereposztásban kerül színre.

— Diadalmas asszony. Ma este már a Diadalmas asszonynak a 4-ik előadása B bérletben lesz megtartva a bemutató előadás szereplőivel. A Diadalmas asszony holnap bérleten kívül, csütörtökön A bérletben és vasárnap este ismét bérleten kívül lesz megtartva. A Diadalmas asszony összes előadásaira tanácsos lesz elővételben megvásárolni a jegyeket.

— A Népgyűlölő. Ibsen öt felvonásos értékes színműve pénteken este B bérletben kerül előadásra Tóth Elek rendezésében.

A Népgyűlölő főszerepeit Benedek Huzella, Tóth Elek, Harsányi Madas, Kozma, Galambos, Balassa játsszák.

— Délutáni előadások. Szombaton délután a zsidó tárgyú keleti muzsikájú Sulamith kerül színre új betanulásban. A főszerepeket Baksay, Zilahi, Harsányi, Borovszky, Galambos, Vigh Misoga, Madas, Békési és Beregh játsszák. A zenekart Várdi karnagy vezényli. Vasárnap délután a közkedvelt Bucsukeringő Strauss operett lesz színház műsorán mérsékelt helyárrak mellett Pintér Böskevel női főszerepben, este pedig Diadalmas asszonynak lesz 7-ik előadása, bérleten kívül.

Nem üres reklám,

hanem valóság.

jól és olcsón vásárolhat

Witraelnél

Str. Avram Jancu (Kossuth-u.) 3

Kabát és kosztüm szövetek, bar-chet, flanel, vászon, schiffon stb.

Békebeli választék!

Férfi télibabát, öltönyt, szövetek közvetlen angol gyári lerakata

Deutsch

posztóáruház

Strada Avram Jancu (Kossuth-utca) 1 szám
Cimre figyelem!

Harisnyák, svetterek, gyermektrikók leszállított árban

Blum Vilmosnál

a Körös-parton

Saját készítményű esernyők a legolcsóbb árban beszerezhetők

Uj áruház!

Blum és Társa

(volt ELDORADO)

uri- és női divatáruház
Str. Rimanóczy-utca 4

Legolcsóbban beszerezhetők:

jumperpamut
dekája L. 4.75

Harisnyák, soknik, keztyűk, nyakkendők, ingek, gallérok, himzőpamut és selymek, szabó kellékek.

Olcsó árak!

Szövetbélés

télikabátokra és egyéb őrzi

szövetkülönlegességeink

megérkeztek. :: Szolid árak

HAVAS ÉS GRUNFELD

posztó és bélésére kereskedők
Str. J. Vulcan (N. Sándor-u.) 4.

Gyermek

Leányka

Női

Himalája női svetter

Fekér vattás 2 személyes paplan

kabát

000 Leitól

650 "

800 "

550 Lei

725 Lei

Férfi és női szövetek, vászon, zefir, harisnyák nagy választékban. —

Szabó és cipészkelekek

DMC himző Lei 4.75 Clark céma Lei 14

er 1.
Bene
rsány
s, Ba
Szom
yu ke
kerü
fősz
Hars
Vig
és Be
Vára
sárna
csuke
esz
t hely
ével
edig
esz
ül.
olhat
h-u) s
bar
stb.
k l
tény
mgol
háx
1 szám
gyeini
rek,
nái
za
4
ik,
lé-
ly-
S
LD
dek
4.
nyák
UK
4-

sütörtök, 1923. november 1.

5

NAGYVÁRADI ESTILAP

Mindenszentek

0000

Holnap estefelé friss virág-
lat vegyül a sárguló temetők
szonjába. Valamivel talán több
s. mint tavaly. amikor már
csak őszirózsák bús csokrai fe-
hérlettek a sarkok tövében s
parfömlött a
szélben. A mezőt most szikvi-
rag havazza s ibolya nylik az
országút szélén... Kinek ked-
ves a természet? A halottak-
nak-e, vagy az élőknek?

Az Estilap legközelebbi szá-
mát az ünnep miatt péntek dél-
után a rendes időben jelenik meg.

Meghalt Bonar Law

Az Estilap eredeti távirata

Rövid távirat jelenti London-
ból, hogy Andrew Bonar Law
angol konzervatív párt vezé-
re meghalt. — Bonar Law skót
kereskedő családból származott.
Többé-kevésbé a politikai pályára
nagyobb szerepet a háboru
után akkor kezdett játszani,
amikor a szentegység nevében
Lloyd George-zsal együtt a libe-
lis és konzervatív pártból —
egyszerűsített az unionista
pártot és miniszterelnök helyet-
re lett. A múlt évben ő szaki-
tatta ketté az unionista pártot és
Lloyd Georgeot megbuktatva
parlament alakitott. A választá-
son többséget nyert pártja a
konzervatív párt. Betegsége
miatt azonban lemondott állásá-
ról és utóda jó barátja Baldwin
lett.

A távirati jelentés szerint ha-
lál rákbetegség okozta.

NAGYVÁRADI ÁRFOLYAMOK

MAGYAR KORONA	—
OSZTRÁK KORONA	340
FRANCIA FRANK	1240
CSEH KORONA	607
SVÁJCI FRANK	37
DOLLAR	208
LIRA	940
FONT STERLING	942
MÁRKA	—
MAI ZÜRICH NYITÁS	—
BERLIN	—
NEWYORK	56150
LONDON	251950
PÁRIS	330250
MILANO	2528
PRÁGA	1647
BUDAPEST	00305
BUKAREST	26925
BÉCS	00079

Nyilvános gyónás

Egy új vallási szekta

Amerika még mindig az új és különös
szekták hazája. Egy ilyen mostanában
napvilágra jutott szektának a neve:
"payotizmus". Főként az oklahoma-in-
dianokat sorozza tagjai közé. Nevét egy
szóval, a payotól kapta, ame-
lyet egy a délnyugati államokban elő-
forduló kaktuszfajtából állítanak elő és
amelyet a meszticek az amerikai hatá-
ron már régóta rossz whisky-fajtának
az előállítására használnak fel. E kak-
tuszkivonatnak az élvezete után erős
vallási izgalomba esik az ember.

A payotizmus Mohamedje egy bizo-
nyos John Rave nevű ember, egy indiai
pap, csavargó, aki áldozata a payo-
tusz-élvezetnek. A kábítószer befolyása

alatt csodálatos víziói voltak, amelyeket
ő János apostol szavaival magyarázott.
Társult egy Arthur Hensley nevű biblia-
kutatóval, aki bizonyos puritán elemet
vitt bele ezekbe a víziókba, így minde-
nekelőtt a nyilvános gyónás szokását.
Ezeket a gyónásokat éjszakánként tart-

ják. A payota-kaktusz folytonos rágása
közben a hívők körülbelül éjfélig imá-
kat és prédikációkat hallgatnak, míg vé-
gül rendkívüli izgalomba esnek és akkor
nyilvánosan bevallják egymásnak bűnei-
ket. Rázzák a kezüket és kölcsönösen
bocsánatot kérnek egymástól.

Váradi kereskedőket pénzbírsággal és elzárással sújtanak a szabálytalan zászlódsz miatt

Mária királyné születésnapja
alkalmából a rendőrhatalóság is-
mét elrendelte a házak és az üz-
letek fellobogozását. Az ellen-
őrző közegek jelentése szerint
egyes helyeken, dacára a több-
szöri felhívásnak, nem a rendes
méretű zászlókat helyezték el és
vásznon zászló helyett különösen
az üzletekben egyszerű papir-
zászlócskákkal díszítették.

A rendőrhatalóság a mulasztást
ezúttal államellenes cselek-
ménynek minősíti és az illetők-
kel szemben súlyos pénzbírsá-
gon kívül, elzárást is fog alkal-
mazni.

A rendőrhatalóságnak ez az in-
tézkedése kinosan meglepő. Na-

gyon is súlyosan érinti Nagyvá-
rad kereskedő világát. Egyszer
már tisztázni kellene, hogy mi-
ként képzelik a hatóságok az üz-
letek fellobogozását. Az egész
világon úgy van, hogy a házakat
kell fellobogozni. Ez a háziurak
kötelessége. Ennek megfelelően
szabni a köteles formáit. De-
hogy az auzlagokba milyen dísz-
téseket alkalmaznak, az már iga-
zán a kirakat nagyságától és a
kereskedő ízlésétől függ. Azért
súlyos büntetéseket kiszabni,
mert valamelyik órásbolt, vagy
specerájós nem vászondíszít al-
kalmazott, nem fedheti a kor-
mány intencióit, mintahogy az
nem vezethető vissza a nemzeti
önérzet sérelmére sem.

Gocan főigazgató a Gojdu-liceum zsidó diákjairól

A Gojdu-liceum magyar szek-
ciójáról kitiltott zsidó diákok
ügyében ma délig nem történt
fordulat, mert Gocan tankerü-
leti főigazgató Nagyszaontán
vot és csak ma reggel érkezett
onnan haza.

A Nagyvárad Estilap
munkatársa felkereste Gocan
főigazgatót és megkérdezte:
fenntartja-e Hodor prefektus
intervenciója után is intézkedé-
st, amely a zsidó diákoktól a
tanulás lehetőségét elveszi? A
főigazgató kitérően válaszolt

— A prefektus ur még nem
beszélt velem ebben az ügyben.
Annnyit mondhatok most is, hogy
az a rendelkezés nem tölem, ha-
nem magától a közoktatásügyi
minisztertől származik és az
egész országra érvényes: én csak
végrehajtom. Egyebet én nem
mondhatok.

Hodor prefektus viszont azt
mondotta a Nagyvárad Estilap
munkatársának, hogy
ma délután feltétlenül felkeresi
a főigazgatót, hogy intervenció-
ját megtegye.

Bűnügyi zárlat harminchárom pesti tőzsdebizományos ellen

Lakoma a fogházban -- A milliós részvénybe csomagolt virágcsokor

Bud. tud. jelenti: A két és fél
milliárdos tőzsdecsalási ügyben
letartóztatott váradi származásu
Ernst József tőzsdebizományos
ügyében egyre jobban kompli-
kálódnak az ügyek. A pesti rend-
őrség tudvalevően amikor meg-
történtek a tömeges följelenté-
sek a sürgős veszélyre való tes-
kintettel bűnügyi zárlatot fog-
natosított mindazoknál akiknél
Ernst komitensei papirosait
kosztprénre vagy lombardkamat-
ra elzalogosította. Az egyik ügy-
le több kilogramm sulvu szín-
aranyat adott fedezetül egy
tőzsdei kötésre. Ernst ezt is el-
zalogosította. A budapesti tőzsde
harminchárom legelőkelőbb tag-
jánál fogatosítottak zárlatot,
nemcsak azokra a papirokra, a
melyeket zálogba kaptak Ernst-
tól, hanem

lefoglalták mind a harminc-
három ember ingóságát és
egész vagyonát, amely kö-
zel 50 milliárdra rug.

Ezek most elárasztják a vizsgáló-
bírók kérvényeikkel, hogy oldja
fel a zárlatot.

A letartóztatott tőzsdebizomá-
nyosok közül Ernst József és
Feldmann Ferenc felfolyamodást
jelentettek be a vádtanácshoz, a
mely azonban elutasította a fel-
folyamodást és fogvatartásuk
mellett határozott. Ez ellen mind
a ketten a Táblához jelentettek
be jogorvoslatot, amit azonban
tegnap visszavontak. Igen érde-
kes Feldmann Ferenc ügye, aki
ellen a vizsgálóbíró bűnügyi zár-
latot is elrendelt. Miután a ká-
rosultak azt állították, hogy

Kihirdették az ítéletet a bukoványi gyilkosok előtt

A törvényszék ma hozott íté-
letet a bukoványi rablógyilkosok
fölött. Nyolc cigány várta a sor-
sát, köztük egy nő is. Dr Szöl-
lóssy hirdette ki az ítéletet, a
mely három cigányra súlyos
fegyházbüntetést mért ki. A töb-
biket részben fölmentették,
részben csekély fegyházbüntetés-
re ítélték. Az elítéltek megátal-
kodott egykedvűséggel fogadják

Feldmann nőismerőseinek igen
értékes ékszereket átadékozott,
sőt amikor az egyik nő névna-
pot ünnepelt. Feldmann két vi-
rágcsokrot küldött neki.

Az egyik csokor huszonöt
darab Georgia, a másik pe-
dig huszonöt darab MFTR-
részvénybe volt becsoma-
golva.

Ez ellen a hölgy ellen is fogana-
tosították a zárlatot.

Bohóc a koporsóban

Aki kacagással gyógyított

Meghalt a híres párisi bohóc, Cye-
rillo, a bohóság művésze, a gyerme-
kek kedvence. Öreg koráig bohóckodott
s halála előtt néhány órával még meg-
kacagtatta a cirkuszi közönséget. Elő-
adás közben lett rosszul s még hangzott
a gyermekek nevetése és tapsolása,
amikor kitámolygott a cirkusz porond-
járól, hogy azután hazavitesse magát
lakására, ahol már várakozott reá a ka-
szás halál.

Gyermekek korától kezdve egész élete a
vidámság volt s halála előtt is csak azt
sajnálta, hogy nem mulattathatja to-
vább a gyermekeket. Legnagyobb sike-
rei között azt az esetet emlegette leg-
többször, amikor egy beteg gyermek-
hez hívták. A gyermek, akiről már le-
mondtak az orvosok, még lázas álmában
is Ceyrillot emlegette. Szülei megkérték
azután a bohócot, hogy keresse fel a kis
beteget, hogy örüljön szegényke még
egyszer halála előtt. A bohóc teljesítet-
te a kérést s óráig mulattatta minden
tréfiával a beteget, aki a vidámságtól va-
lósággal visszanyerte életerejét s nem-
sokára meg is gyógyult.

Ceyrillo még az árnyak sötét orszá-
gába is bohóc gyanánt akar bevonulni.
Meghagyta halálos ágyán, hogy bohóc-
ruhájában tegyék koporsóba és így te-
messék el. Teljesítették utolsó kíván-
ságát.

Hogy lehet visszaperelni a kélszer fizetett adót

Az utóbbi időben a törvény-
székre számos felebbezés érke-
zett a közigazgatási hatóság
amaz intézkedése ellen, amely
súlyos pénzbírsággal sújtotta
azokat, akik az ugynevezett lát-
ványossági adót egyszer-más-
szor elfelejtették megfizetni.
Legtöbbször e felebbezéseknek a
bírság kénytelen volt azért
visszautasítani, mert a felebbező
nem mellékelte beadványához
azt a hivatalos nyugtát, amely
bizonyítja, hogy a kirótt bírsá-
got le is fizette. A pénzbírságot
ugyanis mindenesetre le kell fi-
zetni és aztán, ha az illetékes
törvényszéki tanács helyt ad a
felebbezésnek, a pénzügyigazga-
tóság teljes összegben vissza-
kell, hogy fizesse a bírságot.

az elnök szavait, csak a fölmen-
ettek forgolódnak jobbra-balra
és mutatják fehér fogsortukat.
Dana Máriát is fölmentették, ő
is örül, nevet, de az ő fogai nem
fénylenek. Feketék, romlottak.
Mária a megszökött Varga Bi-
bol szeretője volt, így került vád
alá.

Az ítélet a következő: Kanalas
Lőrinc 6 évi fegyházát kapott.

Varga Demeter 10 évi fegyházat, Balogh Miklós 8 évi fegyházat, Varga Györgyöt és Florica Gábort 6 hónapi fogháza itelték, Bogdán Györgyöt, Dana Máriát és Varga Györgyöt pedig fölmentették.

Az ügyész kérte a fölmentettek további fogvatartását, az elítéltek védői pedig felebbezték.

Nyíltter

ÖNKÉNTES HAZARVERÉS.

A Szaniszló-utca 60. számú házastelek Uri-utcai oldalán lévő 5 szoba, elő- és fürdőszoba és egyéb mellékhelyiségekből álló és a helyszínen megtekinthető terv szerint külön kapubejárattal és udvarral elkülönítendő beköltözhető magánház november 4-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a helyszínen önkéntes árverésen eladásra kerül.

Fizetési feltételek megállapodás szerint.

Öz. Petriné látszerész üzletében
Bul. Reg. Ferdinand
van **HERBST FÜLÖP**
óriási brilliánt, arany,
ezüst és óráru lerakata
olcsón ott vásárolhat
Veszek brilliántot, aranyat,
ezüstöt, régi pénzeket

Egy jómeneteli

Kávéház
a központban
azonnal átadó

Cim a Hegedüs Hirlapirodában

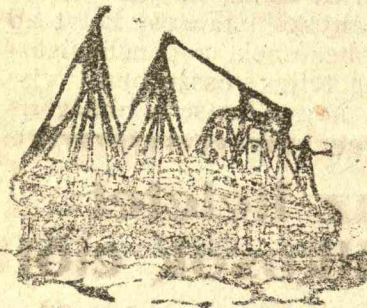
Eladó ház a Szent János-utca,
nagy telekkel, két el-
foglalható 3 szobás lakással, gazdál-
kodásra alkalmas. Ár 250 000 lei.
INGATLAN FORGALMI IRODA
Str. Vlahuta (Szent János-u.) 70.

ELADÓ

Beköltözhető magánház 3 szobás lakás
200 ezer lei, felét kell azonnal kifizetni.
Eladó str. Episcopul Ciorogariu (Uri-ut-
ca) 3 szobás parkettás, komfortos lakás.
Van a város külső részén 3 szobás,
fürdőszobás lakás 30 ezer lei. Van több
1, 2, 3 szobás lakás. Eladó 3 ebédlő
egyik 25, másik 35 és 40 ezer. Csillárok,
divány párnák, zsolnai szervíz stb.

WEINZ GIZI közvetítő irodája
Str. Tipografiei (Ayemca-utca) 4.
Str. Gratianu (Szaniszló-u.) sark

Ha jól, olcsón és kényelmesen, vesztegzár nélkül akar utazni

Amerikába,
ugy hajójeggyét

Kirschner és Tsa
szállítási r.-t.-nál

Oradea-Mare, Piata M. Viteazul
(v. Nagypiac) 6 Andrányi ház,
szerezze be, amely

SKANDINAVIEN-AMERIKA LINIES
nagyváradi képviselője

Harmadosztályu hajójeggyel a kikötőig a vonat másod-
osztályán lehet utazni

HIRDETMEY.

Az államrendőrség a folyó évi
őszi bérkocsi szemlének határ-
idejét november 15. és 15. nap-
ra állapította meg a lóvásár-
éren 9 óra kezdettel.

Ugyanezért felhívja a bérkocsi
tulajdonosokat, hogy az elren-
delt helyen és időben pontosan
jelenjenek meg.

Figyelmezteti azonban az ér-
dekelteket, hogy a megtörtént
nyári szemle után a nvári ko-
csikkal fuvarozni nem lehet.

Ugyancsak a forgalomból ki-
fognak tiltatni s hivatalos ólom-
zárral lesznek ellátva mindazok
a kocsik is, melyek nem a bér-
kocsi szab. rendeletének meg-
felelően lesznek kiállítva.

Az elrendelt hiányok pótlására
a rendőrség egy hónapi haladé-
kot engedélyez s a bérkocsi pótl-
szemle folyó évi december 12-én
és 13-án fog megtartatni, mely
napokon az éjjeli soroságot tel-
jesítő bérkocsik is vizsgálatra
lesznek előállítandók. Azonban
már most előre figyelmezteti a
rendőrség mindazokat, kiknél a
kocsiknak a forgalomból hozata-
la céljából bizonyos kifogás me-
rült fel s javítások rendeltettek
el, hogy annak végrehajtásáról
pontosan gondoskodjanak, mert
másodízben meg nem felelt
bérkocsik a forgalomból teljesen
ki fognak vonatni és ipari joguk
hatóságilag beszüntetve lesz.

Oradea-Mare, la 30 oct. 1923.

Catana, prefectul politiei.
Morariu, comand. corp. serg.

Eladó szőlő

Nagyotétágon 3 és fel-
hold, szép parkkal, 2 szo-
ba, onyha, kamara, ter-
raz, pince, — téglapillet
palával fedve, ismételt, ko-
csiszin, disznó, hintó,
táblaszék, 10 és téhen,
tazarmány egész télire,
szerszámokkal s tetje
főszerezéssel. Értekezni

ARDEAL (v. U. u. 8) T. 203

Uj műs ület

Elvállalok mindennemű
szörme munkákat ár-
seket árak mellett

Bodnár Lajos
Sat-passage

Sonnenfeld Adolf t.-t. Nagyvárad

APRÓHIRDETÉSEK

LAKÁS

1-2 szobás konyhas mellékhelyisé-
ges lakást keres gyermektelen házaspár
f. é. november hó 15-re, lelépést, közve-
títést fizetek, házigazdával szívesen
tárgyalok. Cim: Sonnenfeld nyomda
portásánál, str. Printul Carol (Szilágyi
Dezső-utca) 6. 679

EGY szobáért keresek szoba konyhát,
lelépést fizetek. Cim Hegedüs hirlapiro-
dában. 749

ALKALMAZÁS

VESNOK tanuló, lehetőleg
némi rajztudással felvesznük
„Sunfield” domborműnyomda,
strada Vlahuta (Szent János-
utca) 29. 725

SAKISKOLÁT végzett fiatal
lakatossegéd állást nyerhet a
„Sunfield” domborműnyomda-
ban str. Vlahuta (Szent János-
utca) 29. 726

NÉMET kisasszony nagyobb fiúhoz
azonnal felvétetik. Cim a Hegedüs hir-
lapirodában. 497

HÁZHOZ ajánlkozik felsőruha és fe-
hérmű varrónő naponta 80 leiért. Cim
a Hegedüs hirlapirodában. 765

SAKÁCSNÓ, ki teljesen önállóan jól
főz, felvétetik. Cim Hegedüs hirlapiro-
dában. 772

INTELLIGENS német kisasszony ke-
restetik egy 5 éves kis fiu mellé. Cim:
Mandel, str. Oltuz (Lukács György-utca)
2. szám. 770

REGGELI órákra takarítónő jó fize-
tessel felvétetik. Cim Hegedüs hirlapiro-
dában. 771

RAGLAN, TÉLIKABÁT, OLTÓNY
SZÖVETEK

olcsó áron készítenek

SZEKELY

posztázóháza Str. Avrami (Kossuth-u.) 5

PÉNZTÁRNOKNŐT, ki hasonló minő-
ségben már volt alkalmazva felvesznek
Hillinger Testvérek strada Avram Jan-
cu (Kossuth Lajos-utca). 786

ROMÁNUL beszélő csemegés segédet
felvesz Kirtág Buffet. 784

KÖZÉPKORU szakácsnőt keresek
tanyára. Cim Bulewardul Regele Ferdin-
and (Rákóczi-ut) 43. Berkesnél. 777

ÜGYES irodai fiatal gyakornok felvé-
tetik Stern electrotechnikai vállalat
str. Vlahuta (Szent János-utca) 20. 778

JÓ mindenfelé felvétetik. Strada Nico-
lae Jorga (Zöldfa-utca) 21. Rózsa. 780

PERFEKT szakácsnő 1-re állást keres.
Cim: str. Printul Carol (Szilágyi Dezső-
utca) 23. 779

EGY vizsgázott gyermekkertész-
nő azonnali belépésre kerestetik. Cim: str.
Saguna (Kapucinus-utca) 15. 788

ÉRETTSÉGIZETT fiatal tisztviselő
felvétetik a Rimánóczy-gyár vagonjavi-
tító telepén. Személyes jelentkezés
ugyanott. 787

JÓL főző mindenfelé jó bizonyítványok-
kal felvétetik magas fizetéssel. Strada
Aurel Vlaicu (Vámház-utca) 51. Kun. 782

Főzőnő két tagu családhoz felvétetik.
Bulewardul Regele Ferdinand (Rákóczi-
ut) 12. III. em. 23. 783

ADÁS-VÉTEL

NAGYBANYAI fajalma
kezett str. Saguna (Kapucinus-
utca) 5. Grósz.

ELADÓ abroszok szalvétákkal, se-
balk, kicsi és nagy lámpaernyők, ró-
szin selyem vatta paplan, ebédlő per-
kisebb perzsa és szmirna szőnyegek,
pek, indiai ezüst sál, fehér és fekete
csag, egy nyest és egy barna róka
silkskin rövid kabát, silkskin gallérok,
férfi bunda nutria bélésű és silkskin
lérral. Bulewardul Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász.

18 kötet diszkötéses Pallas Lexi-
eladó. Cim Hegedüs hirlapirodában.

HASZNÁLT, jó karban levő hordó
ajánlok nagyban és kicsinyben. Ber-
Str. Goidu (v. Beöthy Ödön-utca)

ELADÓ diófa ebédlő borszék-
ébenfa szalon, gyöngy és réz berakás-
antik szekrény, íróasztal, consul tü-
ovál asztal és egy olcsó puliteros há-
szoba. Bulewardul Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász.

BIZOMÁNYBA elfogadok bármily-
fehérműt, porcellánokat, szőnyegek-
képeket. Bulewardul Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász.

HÁLÓ, ebédlő, szalon, akár egészben
akár darabonként eladó. Str. Gerlic
utca 3.

MEGÉRKEZETT Chemnitz lerakata
a legjobb gyermek harisnya. Gyári árak
Coshuc (Szalárdi) ucca 9. (bejárat Alar-
uccán) emeleten.

ZONGORA elsőrangú angol mechan-
kával 3 pedállal eladó. Str. Calvariu
(Kálvária-utca) 20. em. bal.

KÁPOSZTA, csodaszép, 4000 fő, k-
csinyben is, eladó. Str. Alexandri (Tele-
utca) 18. alatt.

KÜLÖNFÉLÉK

KERESEK IV. elemista fiúhoz tan-
tónőt, ki németül tud és román nyelv-
is tudja tanítani. Cim Hegedüs hirlapiro-
dában.

Utieleveleket,
Vízumokat

leggyorsabban és a legpontosabban
szállítók.

Dímentes felvilágosítás

SCHREIER

Parcul Stefan cel Mare
Tisza Kálmán-tér 1 sz.
Vármegyeháza mellett.

Kézimunka ujdonságok

kézimunka a vag. Legújabb
minták ágyterítő, stóhr és tab-
letthez. Kelim terítő, függő-
nyók rajzolt, előhúzza, leg-
szébb kivitelben, jutányos árak

Kepes Etelka Str. Av. I.
(Kossuth-u.) 12